

САНАА ОЛОХ

ЧУРАПЧЫ
УЛУУГУН
ХААЫАТА

ХААЫАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТӨН ТАХСАР

№ 125 (8570) 2000 СЫЛ СЭТИННҮЙ 1 КҮНЭ СЭРӨДӨ. СЫНАТА—1 СОЛК. 10 ХАРЧЫ

УЛУУС 2000 СЫЛ ТОБУС ЫЙЫН ТҮМҮГҮНЭН СОЦИАЛЬНАЙ-ЭКОНОМИЧЕСКАЙ БАЛАҢЫАННЫАТА

Улуус үрдүнэн алтынны 1 күнү туругунаан валовойунаан 25383 центнер туорахтаах култура үүнүүтэ хомулган, гектартаа ортогунаан 9,8 центнер бурдун ылылган. Ол ийиттэн бааньмай хааайыстыбалара 18320 центнер (72,2 %), тыа хааайыстыбатын тарилталара 2574 центнер (10,1 %), тарилталар көмөлтө хааайыстыбалара 4919 центнер (16,6 %), нэйлиэниэ 410 центнер (1,6 %). Ааспыт сылы кытта тэҥнээтэххэ валовойунаан 2434 центнеринэн элбэх бурдук хомулган.

Хортуюшуй үүнүүтэ 5507 центнер, гектартаа ортогунаан 52,9 центнер ылылган. Ооруот аһын гектартаа 13,4, валовойунаан 1156 центнер үүнүү хомулган.

Нэйлиэнтөр отчуоттарынан быһыл сайын улуус үрдүнэн 37590 тонна сүөһү дөрөххөй аһылган—от соготуонкаланы. Ийиттэн тыа хааайыстыбатын коллективнай тарилталара оттообут отторо 0,6 бааньмай хааайыстыбаларын отторо 28,3, нэйлиэниэ ото 64,6 бырыһыанна ылар. 1999 сылы кытта тэҥнээтэххэ, ааспыт сайын 5189 тоннаан элбэх от чомчотулган.

Барылаан нааһынан алтынны 1 күнү туругунаан улууска бары бас билэн көрүнүрүн киллэрип турар 29500 ынах сүөһү, ити ийиттэн 9212 маньаан ынах, 4795 сибииниэ, 13623 сылыс, 23606 көтөр бээр. Ааспыт сыл туһааннаах кэмни кытта тэҥнээн көрдөххө ынах сүөһү ахсаана 0,2, ынах 0,4, сибииниэ 61,3, сылыс 12,3 бырыһыан эбиллэнэ.

9 ый түмүгүнэн улуус үрдүнэн валовойунаан 9576,1 тонна үүт ыаммыттан соготуонкалар тарилталаринэн 3735,4 тонна (39 %) тутуулаан кытанылган. Үүт валовой ыамын 9 ыйдаах сорууда 80,9 бырыһыан, онтон государство туттары сорууда 112,9 бырыһыан туолла. Ааспыт сыл туһааннаах кэмни кытта тэҥнээтэххэ үүт валовой ыамы 557 тоннаан, государство туттары 80 тоннаан улаатта. Туттарылыбыт үүт 26 бырыһыан потреббистааларга, онтон аһына СХПК «Чурапчы» суотугар тиһэр.

Эти государство туттары 9 ыйдаах сорууда 20, 9 бырыһыанна тэҥнээн, 75,1 тоннага тийдэ. Ааспыт сыл туһааннаах кэмнээгэр 2,2 төгүтүн улаатан, 41,6 тоннаан элбэх от туттарылган.

Алтынны 1 күнү туругунаан 7 тыһыанча кубическай метр деловой мас бөлэмнэн 78,4 бырыһыан туолла. Пиломатериалы бөлэмнэн 1,6 тыһыанча кубическай метр тэҥнээн сорууда 50,1 туолла. Хаабыһы өнөрүү 32,1 тонна (91,9 %), ынах арымта 123 тонна (86,5 %), үүт өнөрүктөр 106 тонна (61,2 %), киллэн уонна киллэн өнөрүктөр 1267,4 тонна бөлэмнэн 9 ыйдаах сорууда 103,4 бырыһыан туолдулар.

Байылыт сыл ааспыт 9 ыйын түмүгүнэн улуус үрдүнэн бааньмай хааайыстыбаларын уонна индивидуальнай предпринимателари киллэрбөккө турар 120,8 мөлүйөҥ солкуобай суумалаах табаар уонна төлөбүрдөх өнөрү өнөрүү 53,9 мөлүйөҥ солкуобайга тэҥнэстэ. Ааспыт сыл туһааннаах кэмнэн табаары уонна төлөбүрдөх өнөрү өнөрүү 77,7 % төлөбүрдөх

өнөрүлгөн 2,1 төгүл улаатта. Норуот хааайыстыбатын бирдин салааларынан ылар буоллаахха промышленноска табаары уонна төлөбүрдөх өнөрү өнөрүү 554 тыһ. солк. (136,6 %), тыа хааайыстыбатыгар 17 мөл. 939 тыһ. солк. (123,9 %), тутууга 26 мөл. 73 тыһ. солк. (2,5 төгүл), эргиниэ 27 мөл. 284 тыһ. солк. (142,5 %), сибээскэ 6 мөл. 374 тыһ. солк. (117,2 %), доруобуйа харыстабылыгар 448 тыһ. солк. (89,5 %), норуот үөрөдүрүтүгүгэр 342 тыһ. солк. (2,8 төгүл), салаата органигар 099,4 тыһ. солк., дыа-уот коммунальнай хааайыстыбатыгар 38 мөл. 787 тыһ. солк. (2,5 төгүл) уонна онтон аһын тарилталарга холбоон («Сага олох», «Итарканын холбоор», «Рем-тех», КИ «Күннэй», «Агроноба», «Сахабула», БТИ, лесхоз) 2 мөл. 17 тыһ. солк. тэҥнэстэ.

Тоғус ый түмүгүнэн төлөбүрдөх өнөрү өнөрүү тыа хааайыстыбатын салаата 2,7 төгүл, тутууга 1,8 төгүл, эргиниэ 2,4 төгүл, сибээскэ 1,2 төгүл, дыа-уот коммунальнай хааайыстыбатыгар 2,3 төгүл, норуот үөрөдүрүтүгүгэр 5,3 төгүл, салаата органига 1,7 төгүл улаатыннардылар.

Норуот туттар табаардарын өнөрүү 554,1 тыһ. солк. тэҥнээн, сорууда 144,3 % туолла, ааспыт сылаагар 148,6 тыһ. солк. суумалааһын элбэх өнөрүлгөннэ.

Нэйлиэниэгэр төлөбүрдөх өнөрү өнөрүү 12 мөл. 949 тыһ. солк. тэҥнээн 9 ыйдаах сорууда 91 % туолла, ааспыт сылаагар 74,4 % элбэх суумалаах төлөбүрдөх өнөрү өнөрүлгөннэ.

Тутууга бадарааттан үлээлэһин толоруу 2 төгүл улаатан 20,9 мөл. солк. тэҥнэстэ. Тутар-танар үлээри хааайыстыбаннай ымаанан ытты 20,9 % улаатан, 389,2 тыһ. солк. тийдэ. 9 ый түмүгүнэн барыта 47 сана дыа тутуулаан, 3202 кил. уонсай кынаах плащадь туһага киллэриллэнэ. Ити ааспыт сыл 69,4 бырыһыанна тэҥнээн. «2000 сылга 2000 үтө дыала» хамеаһын 9 ыйын түмүгүнэн барыта 84 дыала олоххо киирдэ. Ол ийиттэн Хатылыта, Арылаахха, Болтонодо, Чыапнарага, Кытаанаахха буор быһыттары өнөрүү, Хатылыта АЗС, Чыапнарага спортшкола, Чакырга маслох, Мындаарайыга экологическай лавар, Мындаарайыга, Болтонодо, Мутулайга үрөдү туоруур муоста, Хатылыта, Хадаарга, Чурапчыга, Сылаага сайынгы кэмтэ туттуулар водопровод, Хайахыт—Хадаар телефоннай линията (4 км), Хайахыкка массына суолугар 4 муоста өнөрүлгөн, Чакырга, Чыапнарага 15-тиг тобого сибииниэ фермата, Хайахыкка 60 галаах бааньманы чөлүгөр түһэрип, «Аартык» ХЭТ административнай дьютун тутуу, Кытаанаахха 20 мнестэлэх интернаты, спортшкола кытатытты, Чурапчы сэлэниэтигэр киирипте архитентурнай декоративнай композиция, Хадаарга огуола мастарскайа, Толойго линодром уода, үлэс киирдилэр.

Различнай табаар эргинэ улуус үрдүнэн барылаан аһылган 108,8 мөл. солк. суумага тэҥнэстэ. Ааспыт сылтан 33,7 % улаатта. Ити ийиттэн «Холбо» систематын тарилталара 42,6 мөл. солк. суумалаах табаары аһылган, табаар эргиниэ ааспыт сылаагар 27 бырыһыанна улаатыннардылар.

Бадаан ыйын 1 күнү туругунаан тарилталар ылар

Үрдүк ситиһилэниилэр

Алтынны 4—7 күнүгүгэр Москва Россиятаагы агропромышленнай быһыныска буолан ааста. Оһо республикатын «Интуго» ФАНС ГИП, «Саха-Ас», «Уйгу», «Булуус», «Сардаана» инс фабрика, «Сахабула», Дьонуускайга тыа хааайыстыбатын научнай-испытател институтта уонна биһиги улуусу туттан «Чурапчы» ТХПК (үһүс төгүлүн) кытанылар.

Дегустационнай комиссия аһабыт 160 номинацияттан Саха Республикага 12 медал, ол ийигэр «Чурапчы» ТХПК «3а филе конченой икребатины» уонна «3а кончено-вареной ойогос» номинацияларга иһит боруонса медал, илдьэ кэлдилэр. Кооператив салгыт Москвага бэрэстэбиллэстибэ арыллар бородуусууаһын оһо кытан аһыллар буолуулар.

С. БОРИСОВА.

посторо 70,7 мөл. солк. тэҥнэстэ, онтон бирер посторо 76,1 мөл. солк. Оһон бирер посторо ылар посторогэр 5,4 мөл. солк. элбэх. Бирдин салааларынан ылаахха промышленноска 0,9 мөл. тыа хааайыстыбатыгар 5,8 мөл. солк., сибээскэ 0,5 мөл., эргиниэ 1,5 мөл. солк. элбэһинэн бирер посторогэр. Оһон бирдин тарилталаринэн ылаахха «Мелиоратор» ГИП, «Чурапчыагрострой» АО, «Сахателеком», «Чурапчы» потреббиста, олох-дьаһах управлениета ылар посторо бирердэригэр элбэх.

Тоғус ый түмүгүнэн хампааска иһе улуус үрдүнэн 19,2 мөл. солк. тэҥнээн ааспыт сыл туһааннаах кэмнээгэр 5,5 бырыһыан улаатта. Улуус үрдүнэн 1634 киһи хампаан ситэ ыла иһит, бирдин киһиэ ортогунаан 11774 солк. хампаас төлөнө иһит. Промышленноска 1,2 мөл. солк., бир киһиэ ортогунаан 1975 солк., тыа хааайыстыбатыгар 1,2 мөл. солк. (4352 солк.), тутууга 4,4 мөл. солк. (17500 солк. бюджет тарилталаригэр 0,4 мөл. солк. (2536 солк.) онтон аһын производствоннай салааларга 11,9 мөл. солк. (17239 солк.) кэмнээр төлөнө иһит.

Ыйдаагы орто хампаас улуус үрдүнэн 2131,5 солк. тэҥнээн, ааспыт сылаагар 27,8 % улаатта. Промышленноска 2202 солк. (12,2 төгүл), тыа хааайыстыбатыгар 921 (81,4 %), сибээскэ 3177 (74 %), тутууга 2383 (118,5 %), эргиниэ 2128 (174,4 %), дыа-уот коммунальнай хааайыстыбатыгар 2017 (105,3 %), доруобуйа харыстабылыгар 2077 (144,2 %), норуот үөрөдүрүтүгүгэр 1834 (133,6 %), културага 1591 (144,2 %), финанса, кредит тарилталаригэр 5008 (120,0 %), салааларга 4017 (133,6 %) солк. тийдэ. Ылааһы улуустары ылар буоллаахха Аммага 2002,8 солк., Мэҥэ-Хаҥаласка 1931,8 солк., Түэттага 2187,8 солк., Уус-Алданга 2118,9 солк. тийдэ.

Прожиточнай минимум Госкомстат даһыаһынан бадаан ыйыгар Чурапчы улуугар 1799,74 солк. тэҥнэстэ, ол ийиттэн үлэһит киһиэсэ 1975,05, пенсиягэр 1159,92 солк., ороҕо 1726,00 солк. Аһын улуустары ылар буоллаахха Булуунга 3802,60, Уһаа Хаамага 2896,21, Булууга 2024,26, Мирнэйгэ 2439,60, Мэҥэ-Хаҥаласка 1919,43, Оймяконго 2852,51, Олүөхүгэр 1800,27, Уус-Иһага 3148,52, Хаҥаласка 1789,33, Пермяктэ куоракка 1732,77, Дьонуускайга 1911,49.

Оһон потреббистакай кэрэһа сылаата эһэ бадаан ыйыгар Госкомстат даһыаһынан Чурапчы улуугар 995,87 солк., республика үрдүнэн 1042,97 солк. буолла. Ол ийиттэн саамай улаах Тиксиэ—2367,66, саамай кыра Пермяктэ—900,15 солк. тэҥнэстэ.

Тоғус ый түмүгүнэн улуус үрдүнэн 264 оҕо төрөтө, 131 киһи оло. Нэйлиэниэ төрөөһүн суотугар эбиллэнэ 133 киһиэ тэҥнэстэ. 88 сана ыл абрилинэ, 39 ыл арахсыта баһыттыла. Улуус таһытан 216 киһи элэ, онтон улуус тас өттүгэр бары 276 киһиэ тийдэ. Оһон улуус нэйлиэниэсэ алтынны 1 күнү туругунаан төрөөһүн-олу уонна кили-бары араастаһыларын түмүгэр 71 киһиэ эбиллэнэ.

В. ПЕРМЯКОВ.

улуустары статистика отделын кылаабынай специалиһа.

Ийэ күнүгэр аналлаах

Бу күнүгэр Ийэ күнүгэр аһамыт денала бэрчитин ыттыһыбыт «Мин ийэм—мин харахлыһа» дьэн улуустары оһолор уус-уран айымныларын конкурстары түмүктэнэ. Үгүс нэйлиэнтэн сүрдэх элбэх оҕо кыттына. Ийэ барахсанга аһамыт, чачы даһаны ис сүрөхтөн тахсыбыт истин-иһирэх тылардаах хоһоондордох, кэрэ уруһуйдары киһи соҕо-махтайа эрө нөрөр. Бирдэ-бир үгүтэ үлээртөн түмүгү таһаа-

рыта мэри бэрэ ыарысатан бэрэ, маньык сымаллаата. Уруһуйга уһуулаан састаахтарга Талойтон Сэһиэ Гоголева бастаата, иккис—Нел Местяков (Түөйөтөн), үһүс—Афонн Эверстон (Талойтон). Аһын кылаастар үөрөнөтчиллэригэр Ани Абрамова (Хатылыта) бастаа, Айта Ноёна иккис, Мария Попова үһүс (иккис чурапчылар) мнестэлэнилар.

Өйтөн суруйууга, сүрүлүүгө, үрдүк кылаастар оҕо-

дору кытанылар. Бастын үлээхтэринэн Алаҕартан Олег Попов (9 кыл.), Болтоногон Вика Иванова (10 кыл.) уонна Хатылытан Туйаара Догдолова (8 кыл.) ааттанылар. Оһон хоһоону айан суруйууга Мындаарайытан Павел Федоров (7 кыл.), Болтоногон Кеша Петров (7 кыл.) кыайылаарынан таһыстлар. Хаартыскаан дьүһүүгүгэ Түөйөтөн Валя Белая бастаата.

Мария ПОГОВИЦЫНА,

улуустары социальнай көмүскэл уонна дьэн кэрэһа политикатын управлениетин отделын начальниһа.

五、

Администрация управления пенсионной

5 6 7

Криминальный хроника

вс дымагв отделе оперативнай дьбууруунайа.

Y X X

I X I

I I 5

π I X

Y I X

ТИМОФЕЕВА Варвара Семёновна
елбүтүмөн терапевт-арач Оксанынкова Вера
Семеновнага даярп кутуржамылыг тарткыт.
Улуустаны кышкы башында адынакстраница,
профессор уюна болжамылыг кыткыт.

 π π π [illegible]

—Цуяцү аралары Михаил Николаевич адбү
туым бапрат уюлжар коллегияларысир Егор
Хибицтаргир, сөнөвэртар айхастаргир Ха
йахыт өгөт өскүлөткө коллуктат.

—Нартыныг, оодолорууг, кийимтүүргүүг, саяа-
арыг, Хр.Вахитин Кодральевтар, Олопов-
тар, Кодральевтар.

